

فرشاد گلزاری

حدود سه روز پیش موسسه مشاور شهروندی و اقامت جهان که به «موسسه هنلی» هم معروف است و دفتر مرکزی آن در لندن قرار دارد، گزارشی مبنی بر اعلام برترین گذرنامه‌های جهان در سال ۲۰۲۳ منتشر کرد که مطابق آن سه گذرنامه نخست متعلق به کشورهای آسیایی است.

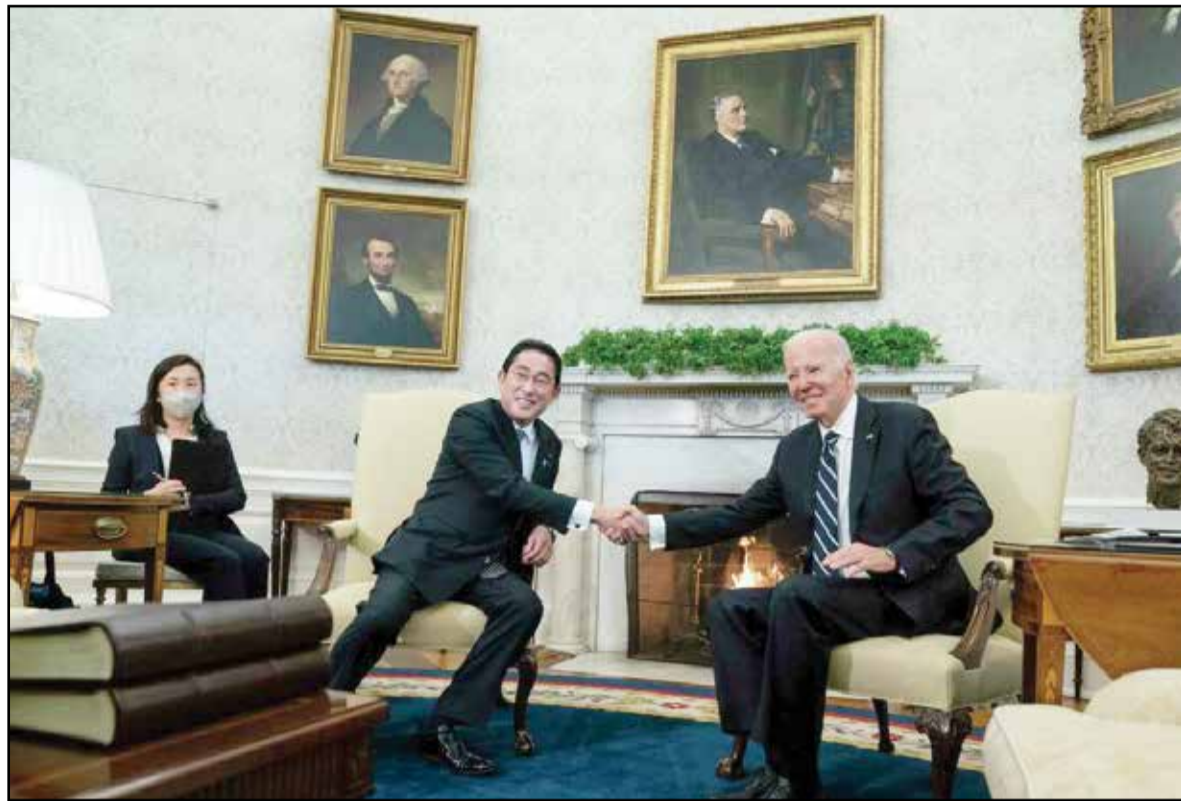
بر اساس این گزارش، ژاپن با دریافت بهترین ویزا در سال ۲۰۲۳ به شهروندان خود این امکان را می‌دهد که بدون اخذ ویزا به ۱۹۳ کشور سفر کنند. در ادامه سنگاپور و کره جنوبی با اخذ رتبه دوم به صورت مشترک، امکان سفر را به ۱۹۲ کشور جهان در اختیار شهروندان خود قرار داده است. این رتبه‌بندی هاهو ساله و با شروع سال میلادی جدید به رسم و نظر جهانیان می‌رسد و عده‌ای به آن غبطه می‌خورند و دسته‌ای دیگر هم صرفاً سعی می‌کنند دلایلی که موجب شده این رتبه‌بندی با این سطح منتشر شود را پیدا کنند.

در این میان بسیاری از کسانی که روابط بین‌الملل و تحولات مربوط به آن را تحلیل و تفسیر می‌کنند به خوبی می‌دانند که چرا ژاپن برای چندمین سال متوالی نخستین کشور پاسپورت یا همان گذرنامه معتبر دنیا را به خود اختصاص داده است اما سعی می‌کنند این دلایل را به گونه‌ای دیگر ابراز کنند.

واقعیت غیر قابل انکار این است که ژاپن در این سال‌ها به یک متحد بسیار کلیدی برای غرب تبدیل شده اما باید در تفسیر مفهوم «غرب» میان روابط آمریکا و اروپا با ژاپن تفکیک قائل شد. در سال ۱۹۴۵ میلادی بمباران‌های اتمی آمریکا حدود ۲۵۰ هزار نفر را در دو شهر هیروشیما و ناگاساکی به کام مرگ فرستاد و این دقیقاً همان نقطه‌ای است که همه فکر می‌کردند ژاپن برای همیشه به زانو در آمده و از سوی دیگر روابطش با ایالات متحده برای همیشه از بین خواهد رفت. این دو تحلیل اشتباه بود؛ چرا که نتایج ژاپن حالا زنده‌ترین گذرنامه دنیا را در اختیار دارد و از

نخست‌وزیر ژاپن در آخرین ایستگاه سفر خود با جو بایدن دیدار کرد؛

تداوم چتر امنیتی واشنگتن بر سر توکیو

ژاپن با یکدیگر تفاوت دارد. بر همین اساس فومئو کیشیدا، نخست‌وزیر ژاپن از نهم تا ۱۳ ژانویه ۲۰۲۳ به پنج پایتخت عضو گروه هفت یعنی فرانسه، ایتالیا، انگلیس، کانادا و ایالات متحده سفر کرد تا بتواند مجدداً روابطش را با این پنج قدرت بین‌المللی بازتعریف کند.

دلایل اینکه چرا نخست‌وزیر ژاپن به آلمان سفر نکرد، همچنان در حال‌های از ابهام قرار دارد اما نکته نخست این است که ژاپن در سال جاری میلادی میزبان نشست کشورهای گروه ۷ خواهد بود و این نشست بر اساس اعلام قبلی از ۱۹ تا ۲۱ مه ۲۰۲۳ در هیروشیما برگزار می‌شود؛ نقطه‌ای که یک روز نماد جنگ و اختلاف بود و حالا به نماد صلح و سازش تبدیل شده است.

تعهد علنی واشنگتن به توکیو
تور پنج روزه نخست‌وزیر ژاپن

اگرچه بسیار فشرده بود اما درون خود حامل پیام‌های مهمی بود. یک روز پس از آنکه کیشیدا به پاریس رسید و با اماتول مکرون دیدار کرد، خبرگزاری‌ها کی‌ژاپن و برخی دیگر از مطبوعات اروپایی اعلام کردند که در بحبوحه نگرانی‌های مشترک نسبت به چین و کره شمالی،

رئیس‌جمهوری فرانسه و نخست‌وزیر ژاپن در خصوص تحکیم همکاری‌ها در «منطقه هند-آرام» متعهد شدند. چندی بعد از انتشار این خبر، وبسایت تایمز ژاپن از دیدار کیشیدا با جورجیا ملونی، نخست‌وزیر ایتالیا خبر داد و اعلام کرد که رهبران ژاپن و ایتالیا بر سر آغاز گفت‌وگوهای امنیتی دوجانبه برای تقویت همکاری‌های دفاعی، در بحبوحه جنگ روسیه علیه اوکراین و نفوذ نظامی روسیه در چین در هند-آرام، توافق کردند.

۲۴ ساعت بعد ویتنرز با تایید ورود کیشیدا به لندن اعلام کرد که

ریشی سوناک، نخست‌وزیر انگلیس و هم‌تای ژاپنی‌اش یک توافق نامه دفاعی امضا کردند که به این دو کشور اجازه خواهد داد تا نیروهای خود را در خاک یکدیگر مستقر کنند که این تازه‌ترین اقدام در راستای تقویت روابط امنیتی میان این دو کشور تلقی می‌شود. در کانادا هم تقریباً همین

گویا سفر کیشیدا به آمریکای مذاق روس‌ها خوش نیامده؛ چرا که روز گذشته (شنبه) دیمیتری مدودف، معاون دیدار و اظهارات بایدن و کیشیدا را هدف قرار داد و نخست‌وزیر ژاپن را «خدمتکار واشنگتن» خطاب کرد!

فضا حاکم بود اما در نهایت آنچه مهم بود، ورود کیشیدا به واشنگتن و دیدار او با جو بایدن بود.

نخست‌وزیر ژاپن در دیدار با رئیس‌جمهوری ایالات متحده تحکیم روابط دو کشور را گوشزد کرد اما پاسخ بایدن به نظر می‌رسد که کمی هوشمندانه‌تر بود. رئیس‌جمهوری آمریکا در کنفرانس خبری خود با کیشیدا اعلام کرد که واشنگتن به شکلی جامع و تمام و کمال متعهد به دفاع از ژاپن است.

بایدن همچنین با تحسین برنامه اخیر تقویت قوای نظامی توکیو، تأکید کرد روابط دو کشور هرگز به اندازه فعلی نزدیک نبوده است. اگر چه در بیانیه مشترک دو کشور آمده است که «امریکا و ژاپن بر تری مشترک خود را در زمینه امنیت اقتصادی، از جمله حفاظت و ارتقا در قبال فناوری‌های حیاتی و نوظهور تقویت خواهند کرد» اما باید توجه داشت که آنچه بیشتر خودنمایی می‌کند، مسائل امنیتی و نظامی میان دو طرف است.

توجه داشته باشید که وزرای خارجه و دفاع آمریکا و ژاپن در حاشیه سفر کیشیدا به واشنگتن با هم دیدار داشتند و در کنفرانس خبری خود «تهاجم روزافزون چین در منطقه هند-آرام و سایر مناطق» را محکوم کردند. آنها همچنین حمله روسیه به اوکراین را به باد انتقاد گرفتند و کره شمالی را به دلیل برنامه‌های هسته‌ای و موشکی مورد بازخواست قرار دادند که به نوعی نشان می‌دهد ژاپن اگر چه که یک کشور آسیایی بوده و با چین و کره شمالی همسایه است و با روسیه هم درگیری‌های پیچیده‌ای دارد، اما در نهایت توکیو در زمین واشنگتن بازی می‌کند.

این دقیقاً همان دلیلی است که باعث می‌شود حمایت تمام و کمال آمریکا از ژاپن در عرصه‌های گوناگون نمایان شود و حالا عده‌ای آن را گسترش چتر امنیتی غرب بر سر توکیو می‌دانند. در این میان گویا سفر کیشیدا به مذاق روس‌ها خوش نیامده؛ چرا که روز گذشته (شنبه) دیمیتری مدودف، معاون شورای امنیت روسیه دیدار و اظهارات بایدن و کیشیدا را هدف قرار داد و نخست‌وزیر ژاپن را «خدمتکار واشنگتن» خطاب کرد!

جهان نما

روزنامه العربی جدید: داعش، یک تهدید فزاینده علیه طالبان افغانستان

دولت «طالبان» افغانستان به این مساله افتخار می‌کند که امنیت موجود در این کشور یکی از مهم‌ترین دستاوردهای آن از زمان بازگشت به قدرت در ماه اوت ۲۰۲۱ است، اما سلسله حملاتی که در افغانستان و به ویژه در کابل صورت می‌گیرند و عمدتاً «داعش» پشت آن قرار دارد، نشان دهنده ناکامی‌های گروه طالبان و تشدید خطر آن برای این گروه است.

روزنامه العربی جدید در گزارشی در این باره نوشت: انفجارهای داعش با افزایش شکاف میان «طالبان» و ملت افغانستان به دلیل پرونده‌های فراوان که مهم‌ترین آنها آموزش دختران و اشتغال زنان بوده همزمان شده است، علاوه بر این طالبان مشکلاتی با روشنفکران در کشور نداشته و همین مساله باعث شد بسیاری از آنها به خارج از کشور بروند، علاوه بر این مدت ناتوانی این گروه در احیای روابط خود با کشورهای همسایه و جهان نیز نمایان شد.

بلال کریمی، معاون سخنگوی «طالبان» و یکی از اعضای کمیته فرهنگی درباره حملات اخیر داعش به ویژه حملاتی که چهارشنبه گذشته در مقابل مقر وزارت خارجه دولت طالبان رخ داد، گفت: طالبان اخیراً موفق به نابودی هسته‌های داعش شده است و این تروریست‌ها دیگر تهدید بزرگی برای امنیت و ثبات کشور نیستند.

به عقیده وی، عملیات‌های انجام شده توسط داعش می‌تواند در هر نقطه صورت گیرد و از این رو با توجه به اینکه طالبان همچنان قادر به برقراری صلح و امنیت در سراسر افغانستان، همه امور تحت کنترل است. وی افزود: ما به مردم افغانستان اطمینان می‌دهیم که داعش تهدیدی برای امنیت و ثبات کشور نبوده و نخواهد بود و دولت طالبان به خوبی می‌داند که در این زمینه چه باید بکند.

در حالی که طالبان مدعی است که حمله انتحاری روز چهارشنبه گذشته در مقابل وزارت امور خارجه که داعش مسؤولیت آن را بر عهده گرفت، شکست خورده و نیروهای امنیتی این عملیات را خنثی کرده‌اند و به همین دلیل خسارت ناشی از آن ناچیز بوده است، اما یک منبع در وزارت امور خارجه طالبان به العربی‌الجدید گفته است که حمله هنگام خروج کارمندان از مقر این وزارت صورت گرفت و تلفات آن بسیار بیشتر از آن چیزی است که طالبان اعلام کرد.

خلد زدران، سخنگوی پلیس کابل پس از این انفجار گفته بود که این حمله پنج کشته و ده زخمی بر جای گذاشته است و این در حالی است که یک مقام افغانستانی دیگر به رویترز گفته بود که ۲۰ کشته بر جای گذاشته است. در همین حال هیئت ارائه کننده کمک‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد در افغانستان نیز در بیانیه‌ای اعلام کرد که در این انفجار ۱۰ تن کشته و ۵۲ تن دیگر زخمی شده‌اند.

منبع وزارت امور خارجه طالبان به کشته شدن تعدادی از دیپلمات‌های افغان و تعدادی از کارمندان اداره فرهنگی و سایر ادارات اشاره کرده است. همچنین العربی‌الجدید فهرستی از کشته شدگان را به دست آورده که نشان می‌دهد بیمارستان اورژانس کابل ۱۷ جسد کارکنان وزارت خارجه و افراد دیگر را تحویل گرفته است.

عبید رحمان شاهد عینی در این باره به العربی‌الجدید گفت که هدف فرادانتحاری کارمندان وزارت امور خارجه بوده است و به نظر می‌رسد که وی برخلاف گفته‌های طالبان حتی تلاشی برای ورود به این وزارت نکرده است. وی افزود: طالبان در صدد کم جلوه دادن خطر داعش است.

همچنین ذکر این مساله حائز اهمیت است که حمله خونین به وزارت خارجه افغانستان در روزی صورت گرفت که قرار بود نشست مهم هیئت چینی با وزیر امور خارجه دولت طالبان افغانستان برگزار شود که در نهایت اتفاقاتی افتاد که معادلات زیادی را بهم زد. حالا عده‌ای معتقدند که داعش در حال ایجاد گسست عمیق در چارچوب‌های سیاسی و امنیتی افغانستان است که جامعه این کشور را هم تحت تاثیر خود قرار داده است.

ارمنستان خواستار اعمال فشار گروه ۲۰ بر آذربایجان شد

به بررسی اوضاع بشری در این مناطق بپردازد و اطمینان حاصل کند که نهادهای مرتبط کمک‌رسان سازمان ملل می‌توانند بی‌قید و شرط کمک‌های خود را به مردم در قره باغ برسانند. دسامبر ۲۰۲۲، گروهی از مردم آذربایجان که گفته می‌شد حافظان محیط زیست هستند، کریدور لاپچین را مسدود کردند؛ جایی که نیروهای صلح بان روسی به صورت موقت در آنجا مستقر هستند.

مقامات یمن با فرستاده سازمان ملل دیدار نکردند

بیشتر تأکید کرده بود که تنها در صورت پرداخت حقوق کارکنان یمن و اختصاص درآمد حاصل از صادرات نفت به ملت این کشور اجازه اکتشاف و صادرات نفت را به آنها خواهد داد.

خبر

وزیر خارجه ارمنستان در نشست مجازی صدای جهان جنوب از کشورهای گروه ۲۰ خواست تا با اعمال فشار بر جمهوری آذربایجان، این کشور را مجبور کنند تا کریدور لاپچین را باز کنند. به گزارش تاس، آزارات میرزویان گفت: اقدامات در جریان تحریم آمیز و تهاجمی آذربایجان نشان می‌دهد که فقدان مکانیسم‌های مسؤولیت‌پذیری مناسب تنها این کشور را ترغیب می‌کند تا تصمیم و تمایل جامعه بین‌الملل برای انجام اقدام درست را زیر سوال ببرد. وی ادامه داد: در حال حاضر، شرکای مادر جامعه بین‌الملل شامل اعضای گروه ۲۰ باید بر جمهوری آذربایجان فشار بیابند تا این کشور به محاصره غیرانسانی ساکنان قره‌باغ پایان دهد و بر سر میز مذاکره برگردد. به گفته آزارات میرزویان، ارمنستان لازم می‌داند که هیئت حقیقت‌یاب بین‌المللی به قره باغ و کریدور لاپچین اعزام شود تا

زنسکی در سالگرد جنگ اوکراین به سازمان ملل می‌رود

تایید قرار دهد. این دیپلمات اوکراینی ادامه داد: کی‌یف در حال رایزنی با شرکای خود درباره دو اقدام است که یکی از آنها شامل فرمول ۱۰ بندی زنسکی حاوی احیای یکپارچگی سرزمینی اوکراین و خروج نیروهای روسی و دیگری تشکیل یک دادگاه ویژه برای رسیدگی به جرایم ارتکابی در جنگ اوکراین است که روسیه را بابت این حملات مسؤول می‌داند.

یکی از مقام‌های ارشد وزارت خارجه اوکراین گفت، زنسکی می‌خواهد در نخستین سالگرد حمله روسیه به اوکراین و در صورت تیکه اوضاع امنیتی اجازه دهد، در نشست عالی مجمع عمومی سازمان ملل سخنرانی کند. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، امینه جاپارووا، معاون اول وزیر خارجه اوکراین در مصاحبه‌ای گفت که بسیاری از عوامایل باید برای حضور ولودیمیر زنسکی، رئیس‌جمهوری اوکراین در نشست مجمع عمومی سازمان ملل فراهم باشد که مهمترین آن اوضاع نظامی در اوکراین است. وی ادامه داد: رئیس‌جمهوری اوکراین می‌خواهد به سازمان ملل بیاید و ماایل است این کار انجام شود. اما باید اوضاع امنیتی فراهم باشد تا اجازه چنین کاری به او داده شود. اوکراین مایل است مجمع عمومی یکی از دو قطعنامه‌های را که زنسکی می‌خواهد در سالگرد حمله روسیه به اوکراین تصویب کرده، مورد

خبر

کشته و مجروح شدن سربازان ترکیه در حمله راکتی نیروهای سوریه

در سوریه را تأیید نکرده است. وزارت دفاع ترکیه سپتامبر از کشته شدن یکی از سربازانش و زخمی شدن یک تن دیگر در نزدیکی مرزهای سوریه و ترکیه در حمله راکتی قسد خبر داد.

در حمله راکتی نیروهای سوریه دموکراتیک (قسد) به پایگاه ترکیه در حومه شرقی حلب سرباز ترکیه‌ای کشته و تعدادی نیز زخمی شدند. به گزارش الجزیره، یک منبع مخالف سوریه اعلام کرد، نیروهای سوریه دموکراتیک (قسد) با چند راکت پایگاه حزوان در حومه الباب در شرق حلب را مورد هدف قرار دادند که به کشته شدن یک سرباز ترکیه‌ای و زخمی شدن چند تن دیگر منجر شد. ارتش ترکیه و گروه‌های شورشی در این منطقه در وضعیت آماده‌باش قرار گرفتند. این منبع اعلام کرد، نیروهای ترکیه پایگاه‌های قسد در حومه حلب و اطراف تل رفعت را مورد هدف حملات توپخانه‌ای قرار دادند. وزارت دفاع ترکیه هنوز کشته‌یازخمی شدن سربازانش